C/2026/3735

13.7.2026

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1143 artikli 15 lõike 4 kohase nimetuse registreerimise taotluse avaldamine

(C/2026/3735)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1143 ([1]) artikliga 17 on ette nähtud, et kolme kuu jooksul pärast kõnealuse avaldamise kuupäeva võivad liikmesriigi või kolmanda riigi asutused või õiguspärast huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elu- või asukoht on kolmandas riigis, esitada komisjonile vastuväite.

KOONDDOKUMENT

Põllumajandustoodete päritolunimetused ja geograafilised tähised

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“

ELi nr: PDO-SK-03400 – 13.1.2025

1. **Nimetus**

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“

2. **Geograafilise tähise tüüp**

KPN ☒ KGT ☐

3. **Riik, kuhu määratletud geograafiline piirkond kuulub**

Slovakkia

4. **Põllumajandustoote kirjeldus**

4.1. *Põllumajandustoote klassifikatsioon vastavalt kombineeritud nomenklatuuri rubriigile ja koodile, nagu on osutatud määruse (EL) 2024/1143 artikli 6 lõikes 1*

22 – JOOGID, ALKOHOL JA ÄÄDIKAS

2201 – Vesi, k.a looduslik ja tehislik mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- või muu magusainelisandita ja maitse- ja lõhnaaineteta; jää ja lumi

2202 – Vesi, k.a mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- või muu magusainelisandiga või maitse- ja lõhnaainetega, ja muud mittealkohoolsed joogid, v.a rubriigi 2009 puu-, pähkli- ja juurviljamahlad

2202 10 – Vesi, k.a mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- või muu magusainelisandiga või maitse- ja lõhnaainetega

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1143, milles käsitletakse veinile, piiritusjookidele ja põllumajandustoodetele antavaid geograafilisi tähiseid ning põllumajandustoodete garanteeritud traditsioonilisi tooteid ja vabatahtlikke kvaliteedimõisteid ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2019/787 ja (EL) 2019/1753 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1151/2012 (ELT L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

4.2. *Registreeritud nimetusega põllumajandustoote kirjeldus*

„Baldovská“ ehk „Baldovská minerálna voda“ on suure mineraalainete sisaldusega looduslik või maitsestatud mineraalvesi. Tegemist on gaseeritud veega, mis sisaldab märkimisväärses koguses rauda, vesinikkarbonaate, magneesiumi ja kaltsiumi. See on kergelt happeline ja külm ning sellel on järgmine koostis.

Katioonid	**mg/l**
Ca^{2+}	362
Na^{+}	62,5
Mg^{2+}	74,9
NH_4^{+}	0,67
Anioonid	**mg/l**
HCO_3^{-}	1 366
SO_4^{2-}	176
NO_3^{-}	< 1
NO_2^{-}	< 0,01

Eespool esitatud väärtused võivad varieeruda (± 15 %) sõltuvalt pinnase- ja kliimatingimustest.

Toodet „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ turustatakse gaseeritud või poolgaseeritud loodusliku mineraalveena või mineraalveest valmistatud mittealkohoolse joogina, millele on lisatud järgmised maitsed: apelsin, greip, sidrun ning hapukirss ja sidrun või eksootilised puuviljad, nagu pitaia, ogamelon, laim ja pomelo.

Mineraalvesi on maitsestatud suhkrusiirupiga, mis on valmistatud joogiveest, suhkrust, sidrunhappest ja ühest eespool nimetatud maitselisandist. Vee soolasisaldus tuleneb looduslikust naatriumist.

Kuna mineraalvee maitsestamiseks ei kasutata värvaineid, on nii looduslik mineraalvesi kui ka mineraalveest valmistatud eespool nimetatud maitsetega mittealkohoolsed joogid läbipaistva värvusega. Joogid sisaldavad 5,5–6,7 g suhkrut 100 ml kohta, mis vastab 55–67 g suhkrule liitri kohta. Kasutatud maitse- ja lõhnained annavad igale joogisordile sellele iseloomuliku aroomi ja maitse.

Toode „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ sisaldab maa-aluste geoloogiliste protsesside käigus tekkinud looduslikku süsinikdioksiidi. Süsinikdioksiid lahustub vees juba maa all olles, mistõttu on vesi pinnale jõudes juba kergelt gaseeritud. Vette võib lisada täiendavalt süsinikdioksiidi, et muuta see kihisevamaks, pikendada selle säilivusaega ja parandada maitset. Kunstlikku gaseerimist kasutatakse peamiselt maitsestatud jookide puhul, millele lisatakse süsinikdioksiidi kontrollitud koguses 3,5 g/l.

Maitsestatud mineraalveest valmistatud mittealkohoolne jook – apelsin

Suhkrusisaldus: 6,7 g/100 ml

Maitsestatud mineraalveest valmistatud mittealkohoolne jook – greip

Suhkrusisaldus: 6,7 g/100 ml

Maitsestatud mineraalveest valmistatud mittealkohoolne jook – sidrun

Suhkrusisaldus: 6,7 g/100 ml

Maitsestatud mineraalveest valmistatud mittealkohoolne jook – hapukirss ja sidrun

Suhkrusisaldus: 5,5 g/100 ml

Maitsestatud mineraalveest valmistatud mittealkohoolne jook – eksootilised puuviljad – pitaia

Suhkrusisaldus: 6,7 g/100 ml

Maitsestatud mineraalveest valmistatud mittealkohoolne jook – eksootilised puuviljad – ogamelon ja laim

Suhkrusisaldus: 6,5 g/100 ml

Maitsestatud mineraalveest valmistatud mittealkohoolne jook – eksootilised puuviljad – pomelo

Suhkrusisaldus: 6,7 g/100 ml

4.3. *Erandid sööda hankimisel (üksnes kaitstud päritolunimetusega loomsete toodete puhul) ja piirangud tooraine hankimisel (üksnes kaitstud geograafilise tähisega töödeldud toodete puhul)*

Asjaomases geograafilises piirkonnas asuvad mineraalveeallikad.

4.4. *Tootmise erietapid, mis peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas*

Mineraalvett „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ pumbatakse pidevalt torude kaudu tootmisettevõttesse. Looduslik mineraalvesi läbib heakskiidetud töötlemisprotsessi, mille käigus eemaldatakse sellest raud lubatud oksüdatsioonitehnoloogiat kasutades osooniga rikastatud õhu abil, ning seejärel filtreeritakse. Maitsestatud mineraalveele lisatakse pärast filtreerimist üks punktis 4.2 nimetatud suhkrusiirupitest. Seejärel töödeldakse looduslikku või maitsestatud mineraalvett edasi, et taastada looduslik süsinikdioksiid, ning seejärel villitakse see pudelitesse.

4.5. *Registreeritud nimetusega põllumajandustoote pakendamise, viilutamise, riivimise jm erieeskirjad*

Mineraalvesi villitakse hügieeniliselt puhastesse müügipakenditesse tehnoloogilise protsessi abil, mis välistab igasuguse saastumise võõrkehade või -ainetega tänu suletud ahelale veevõtu- ja villimiskoha vahel.

4.6. *Registreeritud nimetusega toote märgistamise erieeskirjad*

—

5. **Geograafilise piirkonna täpne määratlus**

Looduslike mineraalveeallikate piirkond asub Levoča ringkonnas Baldovce, Bijacovce, Buglovce, Jablonovi, Klčovi, Lúčka, Nemešany, Oľšavica, Ordzovany, Pavľany, Spišské Podhradie ja Studeneci omavalitsusüksuste territooriumil ning Spišská Nová Vesi ringkonna Žehra omavalitsusüksuse territooriumil. Halduslikult kuulub see Prešovi maakonda.

6. **Seos geograafilise piirkonnaga**

Põhjuslik seos põhineb määratletud geograafilise piirkonna pinnase- ja kliimatingimustel.

Geograafilise piirkonna eripära

Baldovce ümbruse aluspinnas koosneb paksudest lubjakivi- ja dolomiidikihtidest. Need kivimid sisaldavad palju kaltsiumi ja magneesiumi, mis eralduvad looduslikult põhjavette. Baldovce piirkonna maakoores on lõhed, mille kaudu saab põhjavesi imbuda sügavale maa alla ning rikastuda mineraalide ja süsinikdioksiidiga, mis annab veele selle loodusliku kihisevuse ja iseloomuliku koostise.

Baldovces valitseb mõõdukas kontinentaalne kliima. Suvi on soe, kuid mitte ülikuum, keskmise temperatuuriga umbes 20–25 °C, talved on aga külmad, keskmise temperatuuriga umbes –3 kuni –5 °C. Õhk on eriti niiske kevadel ja sügisel, ning see soodustab taimestiku kasvu ja avaldab positiivset mõju maa-alustele allikatele.

Aastasel sademete hulgal, mis jääb vahemikku 700–900 mm, on oluline mõju mineraalvee „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ tekkimisele. See vesi imbub pinnasesse, kus see järk-järgult filtreerub ja tungib sügavamale geoloogilistesse kihtidesse. Selle teekonna jooksul lahustuvad mineraalid vees, suurendades seeläbi selle mineraalainete sisaldust. Temperatuur ja niiskus mõjutavad vee aluspinnasesse imbumise kiirust. Külmemates piirkondades, nagu Baldovce, on aurustumise kiirus aeglasem, mis tähendab, et rohkem sademeid imbub pinnasesse ja rikastab põhjavett. Soojematel perioodidel muutuvad keemilised protsessid aktiivsemaks, mille tulemusena lahustuvad mineraalid kiiremini. Piirkonna mõõdukas kliima tagab, et põhjaveevarud täienevad pidevalt, mis omakorda tagab mineraalvee keemilise koostise stabiilsuse.

Naabruses asuvatel settekivimipiirkondadel on teistsugune geoloogiline koostis (liivakivid, savid), mis avaldab kaudset mõju hüdroloogilisele süsteemile (drenaaž, vihmaveesüsteemid) ega loo sobivaid tingimusi selliste suure mineraalide sisaldusega allikate tekkeks.

Kogu toote „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ loodusliku mineraalvee geograafilise piirkonna ulatuses on kehtestatud kaitsealad (puuraugud BV-1 (Baldovce II) ja B-4A (Polux)), mille eesmärk on kaitsta seda mineraalveeallikate piirkonda majandustegevuse, põllumajanduse või muude tegevuste põhjustatud kahjustuste eest, mis võivad mõjutada vee praegust seisundit, tootlikkust, erakordset keemilist koostist ja puutumatut olemust, et säilitada selle kvaliteet ja kogus ning tagada selle jätkuv mõistlik kasutamine. Mineraalvett „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ saadakse looduslikest allikatest, mille koostis on väga stabiilne.

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“ eripärad tulenevad keskkonnast, kus vesi imbub pinnasesse.

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“ on mõõduka mineraalainesisaldusega vesi, mille lahustunud mineraalainete sisaldus on ligikaudu 2 000 mg/l. Mineraalvesi võlgneb oma eripära tasakaalustatud mineraalainete koostisele, looduslikule gaseeritusele ja märkimisväärsele vesinikkarbonaadi sisaldusele. Sellel on suur magneesiumi- ja kaltsiumisisaldus, kuid võrreldes muude mineraalvetega suhteliselt väike naatriumisisaldus. Vee happesus aitab neutraliseerida vesinikkarbonaate. See sisaldab looduslikku süsinikdioksiidi.

Tänu mineraalsele koostisele on „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ maitse delikaatne ja neutraalne, mis eristab seda suurema sulfaadi- või naatriumisisaldusega mineraalvetest, millel võib olla soolane või tugevam maitse.

Mineraalvee maitsestamisel ei kasutata värvaineid. Võrreldes muude magustatud jookidega ei sisalda maitsestatud mineraalveed suures koguses suhkrut, magusaineid ega muid kunstlikke koostisosi. Need pakuvad uut võimalust maitsestatud mineraalvee nautimiseks, säilitades samal ajal allikavees leiduvate mineraalainete kasulikud omadused.

Villimise käigus võib mineraalvett rikastada täiendava süsihappegaasiga, et muuta see kihisevamaks, pikendada selle säilivusaega ja parandada maitset. Kunstlikku gaseerimist kasutatakse peamiselt maitsestatud jookide puhul, millele lisatakse süsinikdioksiidi kontrollitud koguses 3,5 g/l.

Põhjuslik seos

Baldovce piirkonna geoloogilised tingimused annavad mineraalveele selle põhimineraalid, nagu kaltsium ja magneesium, mis pärinevad lubjakivist ja dolomiidist. Põhjavee peamise allika – sademete – juurdevoolu ja filtreerumist mõjutavad eelkõige kliimatingimused. Leebe ja niiske kliima tagab piisava sademete hulga ning kindlustab, et sademed imbuvad aeglaselt pinnasesse, võimaldades veel seeläbi mineraale absorbeerida. Süsinikdioksiid aitab mineraalidel lahustuda, suurendades seeläbi vee üldist mineraalainete sisaldust.

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“ omadused tulenevad määratletud geograafilise piirkonna erilistest pinnase- ja kliimateguritest.

Baldovce oli varem tuntud kui spaade piirkond. Juba 1780. aastal märkis Karl Gottlieb von Windisch oma geograafiaalases teoses, et „lisaks spaadele on Baldovce tuntud ka oma suurepärase gaseeritud vee poolest“. Sellele viidatakse Augustín Rebro 1996. aasta väljaandes „Vzácne a obdivované vody Slovenska“ [„Slovakkia haruldased ja imetletud veed“], kus märgitakse, et „sealsetes spaades pakutavate ravimeetodite hulka kuulusid ka veejoomise protseduurid“.

Juba 19. sajandi alguses villiti gaseeritud vee allikast pärit mineraalvett pudelitesse ja eksporditi Baldovcest isegi nii kaugele kui Viin. Pärast Teist maailmasõda lõpetasid spaad tegevuse ning gaseeritud allikavee kasutamine suunati ümber mineraalvee turustamisele. Kuigi inimesed olid toodet „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ pikka aega tarbinud, ehitati esimene villimistehas alles 1940. aastatel.

Mineraalvett kaitsevad kahepoolsed lepingud, nimelt 19. jaanuaril 1976 Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel sõlmitud leping päritolutähiste, päritolunimetuste ja muude geograafiliste tähiste kaitse kohta, 20. jaanuaril 1981 Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Austria Vabariigi vahel sõlmitud leping põllumajandus- ja tööstustoodete päritolutähiste, päritolunimetuste ning muude päritolule viitavate nimetuste kaitse kohta ning 18. mail 1987 Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi valitsuse ja Portugali Vabariigi valitsuse vahel sõlmitud leping päritolunimetuste, päritoluandmete ja muude geograafiliste ja sarnaste tähiste kaitse kohta.

Toode „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ on päritolunimetusena kaitstav siseriikliku õigusakti nr 159/1973 Rec. alusel seoses toodete päritolunimetuste kaitsega (zákon č. 159/1973 Zb. o ochrane označení pôvodu výrobkov) alates 22. detsembrist 1979.

Mineraalvee villimine on jätkunud aastate jooksul kuni tänaseni, mida tõendavad viited ajakirjanduses, eri ajastute etiketid, esitlused mitmesugustel üritustel ja näitustel ning selle eest saadud auhinnad. Näiteks toodeti 1983. aastal (Prešovis asuva ja Baldovces kohaliku tehase omava riikliku ettevõtte Vychodoslovenské Žriedla [Ida-Slovakkia allikad] arhiivi andmetel) 30 971 000 pudelit mineraalvett. Järgmisel aastal purustas tehas omaenda rekordi, tootes seekord 32 010 000 pudelit.

Rahvusvahelisel veini, vee ja destillaatide näitusel „VINUM LAUGARICIO“, mis toimus 1. ja 2. detsembril 2017 Trenčínis, pälvis „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ kuldmedali gaseeritud mineraalvete kategoorias.

„Baldovská“ pälvis 2014. aastal esimest korda Slovakkia tarbijate ja Slovakkia Superbrandi programmi eksperdikomisjoni „Brand Council“ auhinna „Slovak Superbrands Award“ ning alates 2017. aastast saanud selle igal aastal. Seega kuulub „Baldovská“ eliitkaubamärkide rühma, mis on eeskujuks kaubamärgi väärtuse edukaks arendamiseks ja pidevaks parandamiseks. Superbrands Award kinnitab toote kvaliteeti ja pakub tarbijatele inspiratsiooni nende igapäevaste otsuste tegemisel.

Viide tootespetsifikaadi avaldamisele

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/specifikacie_op_oz/Baldovska_baldovska_mineralna_voda.pdf